

Nedsættelsen overhovedet naaer ned til Konsumenterne, og i alt Fald først naaer dem efter en meget lang Tids Forløb. Denne Betragtning af den ærede Ordfører deler jeg fuldstændig. Kommer man først til fuld Enighed om, at man kan nedsætte Tolden, saa anser jeg det ogsaa for vigtigt, naar man vil lade Nedsættelsen tilflyde Konsumartikler, da at lade dem blive noget skæfelig; thi ellers bliver det meget tvivlsomt, om man engang faar Tak for dette. Endvidere nævnte den ærede Ordfører to andre Forskelligheder mellem det foreliggende Lovforslag og de tidligere forelagte. Det var med Hensyn til Silke og Cigarer. Ogsaa med Hensyn til disse to Artikler er jeg i det meget behagelige Tilfælde, — og jeg noterer det hver Gang, fordi det falder saa sjældent — at kunne erklære mig enig med den ærede Ordfører. Det vilde ogsaa efter min Mening være meget heldigt, om man kunde komme til at beskaffe Luxusvarer forholdsvis højere. Som saadanne kunne alle Silkevarer betragtes. Der er jo kun det ganske lille „Men“ at sige til, at man blot ikke ved Forhøielsen formindsker Forbruget saaledes, at den forventede Merindtægt i Virkeligheden udebliver. Men indenfor denne Begrænsning kan jeg for mit Vedkommende slutte mig til den ærede Ordførers almindelige Betragtning i Anledning af Silke. Med Hensyn til Cigarer forholder det sig paa samme Maade. Jeg kunde kun have ønsket, at den ærede Ordfører havde medtaget foruden Cigarer ogsaa anden Tobak; thi saameget maa jo dog være klart, at om end Cigarer nærmest kunne fortjene Betegnelsen Luxusvarer, saa kan Tobakken i sin Helhed aldrig fortjene Betegnelse af Fornødenhedsvarer. Det forekommer mig, at her netop er et Objekt, som det kunde være ret fornuftigt at beskæftige sig særlig med, naar vi først skulle til at søge en større Indtægt af Toldpositionerne end nu. — Endnu en almindelig Betragtning, som den ærede Ordfører fremkom med, skal jeg paa ingen Maade modsig; tværtimod jeg skulde med største Fornøielse uden videre tiltræde den, naar jeg havde den samme Overbevisning som han om, at det i Virkeligheden vilde bringe Vedkommende den Nytte, som man paataanter. Jeg sigter her naturligvis til det gamle og store Spørgsmaal, om det Forhold, i hvilket de forskellige Klasser af Befolkningen i Virkeligheden udrede Toldafgifterne. Naar der da gjøres gjældende, at det vil være rigtigt enten ved en Omfordeling at formindste de Afgifter, som nu maa antages særlig at hvile paa den mindre gunstigt stillede Del af Befolkningen, og at søge Kompensation ved at forhøje Afgiften paa andre Artikler, dem, vi med et almindeligt Navn kalde Luxusartikler, eller ogsaa ved, i et Dieblit, hvor man tror at have for mange Penge, uden videre at formindste Toldindtægterne uden Kompensation, idet man saa nærmest retter sin Opmærksomhed paa de toldpligtige Artikler, der

forbruges af den menige Mand, saa skal jeg for mit Vedkommende ikke indvende det Allermindste derimod. Jeg vilde endogsaa af al Magt støtte denne Betragtning, naar jeg kun havde den samme Overbevisning, som det ærede Medlem og saa mange Andre have, at det i Virkeligheden vilde varigt og væsentligt forbedre disse Klassers Kaar; men det er derom, at jeg har stor Tvivl. Det forekommer mig at være uimodsigeligt, at det, der egentlig betinger den arbejdende Klasse's Velvære, er, at Forholdet mellem det Vederlag, Arbejderen faar for sit Arbejde, og Summen af hans Livsformødenheder, er saa gunstigt, at der bliver et Overskud tilovers, som han kan anvende enten paa højere Nydelse eller paa at sikke sig og sine Børns Fremtid; kort sagt, Anvendelserne kunne være mange. Det er dog egentlig dette, hvorpaa det kommer an. Men undersøger man nu, hvad det da er, der regulerer Forholdet mellem Arbejderens Løn og hans Formødenheder, saa vil jeg dog spørge, om ikke netop Prisen paa Arbejderens Livsformødenheder er et af de væsentligt bestemmende Momenter ved fastsættelsen af Arbejderslønnen. Dette staar for mig som uimodsigeligt. I gunstige Perioder vil Arbejderslønnen blive langt over dette Beløb, og i ugunstige vil den synke noget, men ikke meget under det Beløb, som har sit Udtryk i Arbejderens absolute Formødenheder. Men at det bliver Regulatoren til Syvende og sidst, derom forekommer det mig ikke, at der kan være Skygge af Tvivl. Er det saa, bliver det efter min Betragtning fuldstommen Gæt og det Samme, enten det, Arbejderen betaler for sine Formødenheder, er en Told, eller det er selve Vederlaget for de Gjenstande, han forbruger. Det bliver usigtigt det Samme; med andre Ord, en Formindskelse i Prisen paa Arbejderens Formødenheder vil uden Tvivl i det Dieblit, den finder Sted, bevirke en Forbedring i Arbejderens Kaar; men det, jeg nærer overordentlig stor Tvivl om, er, at denne Forbedring bliver varig. Jeg antager, at den regelmæssige Virkning af Prisforhøielsen vil indvirke efter kortere eller længere Tids Forløb. Imidlertid skal denne Tvivl fra min Side aldeles ikke for mig være nogen Hindring for at gaa ind paa den Art Forandringer i Toldtarifen, som den ærede Ordfører nævnte, og som jeg betegnede som en Lettelse paa de Toldpositioner, om hvilke man antager, at de væsentlig bæres af den mindre gunstigt stillede Klasse i Befolkningen. Dersom det foreliggende Lovforslag væsentlig havde haft denne Karakter, dersom det havde indskrænket sig til at foreslaa en Overføring af nogle Toldintrader til andre Positioner, havde indskrænket sig til at foreslaa en Lettelse paa nogle Punkter mod at yde en Kompensation paa andre Punkter, f. Ex. med Hensyn til Luxusvarer, og havde ladet ligge uoprt den største Del af de Forandringer, som ramme den Slags Varer, der ikke gaa umiddelbart ind i Forbruget, men som tjene som